Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

12

Πώλησις ἐλαιοδένδρου

1823. Φεβρουαρίου 28
Σίφνος

Ἡ Φλωρὴ σύζυγος τοῦ μακαρίτου Ἰωάννου Σοφιανοῦ πωλεῖ εἰς τὸν Κωνσταντάκην Ἰωάννου Μπάον, ἓν ἐλαιόδενδρον κείμενον εἰς θέσιν Βαλανιὲς καὶ φυτευμένον ἐντὸς τοῦ κτήματος τοῦ τελευταίου τούτου, ἀντὶ τιμήματος πεντήκοντα γροσίων, συμφώνως πρὸς τὴν ἐκτίμησιν τὴν γενομένην ἀπὸ τοὺς Ἀντριὰν Κόχιλαν καὶ Ἰωάννην Διαρεμᾶν. Ὁμολογεῖ δὲ ὅτι ἔλαβεν ὁλόκληρον τὸ τίμημα τοῦτο, δι' ὃ καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον ἀποξενοῦται αὐτὴ καὶ οἱ κληρονόμοι της ἀπὸ τὸ πωλούμενον ἐλαιόδενδρον, τὸ ὁποῖον περιέρχεται εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀγοραστοῦ, ὅστις δύναται νὰ τὸ διαθέσῃ κατὰ βούλησιν, καθὸ καθιστάμενος κύριος αὐτοῦ. Ἐφ' ᾧ συντάσσεται τὸ παρὸν πωλητήριον γράμμα, ὅπερ, ὑπογεγραμμένον παρ' ἀξιοπίστων μαρτύρων χάριν ἀσφαλείας, παραδίδεται εἰς χεῖρας τοῦ ἀγοραστοῦ.

Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀποδεικνύει κατὰ τρόπον οὐδεμίαν καταλείποντα, καὶ τὴν παραμικρὰν ἔτι, ἀμφιβολίαν, ὅτι ἐν Σίφνῳ ὑφίστατο ὁ θεσμὸς τῆς χωριστῆς κυριότητος ἐπὶ ὀπωροφόρων δένδρων κειμένων ἐντὸς ἐδάφους, ὅπερ ἀνήκει εἰς ἕτερον καὶ περὶ οὗ βλέπε κυρίως **26** καὶ **9.** Τοῦτο διατυποῦται ρητῶς ἐν στίχοις 1—4: *πουλεῖ καὶ παραδίδει.... τὸ ἐλαιόδενδρον ὁποῦ ἔχει κείμενον εἰς τρεῖς βαλανιὲς* καὶ στίχοις 4—5: *τὸ ὁποῖον εἶναι φυτευμένον μέσα εἰς τὸ πρᾶγμα* (δηλ. τὸ κτῆμα) *τῆς εὐγενείας του.* Χωριστὴ κυριότης, κυρίως ἐπὶ ἐλαιοδένδρων, ἀπαντᾷ εἰς τὰς Ἀθήνας, τὸ Νησί, τὸν Πόρον. Βλέπε Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, *Ἡ πολιτικὴ δικαιοσύνη κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπανάστασιν,* Ἀθῆναι 1941, δημοσιευόμενα ἔγγραφα 240, 295, 649.

Στίχ. 6—7: *κατὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ἀντριᾶ κόχιλα καὶ Ἰωάν(νου) διαρεμᾶ. Ἀποκοπὴ* σημαίνει «ἐκτίμησις πράγματος ἢ ἐργασίας». Βλέπε *Ἱστορικὸν Λεξικὸν τῆς Νέας Ἑλληνικῆς,* ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, ἐν λέξει *ἀποκοπή,* 6. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ὄντως ἐγίνετο χρῆσις ἐκτιμητῶν ἐν Σίφνῳ προκειμένου περὶ πωλήσεως, ὡς ἐσημείωσα ἐξ ἀφορμῆς τοῦ στίχου 11 τοῦ β' συμβολαίου τοῦ **26.** *Ἀποκοπταὶ* ἐκαλοῦντο οἱ ἐκτιμηταὶ καὶ ἐν Νάξῳ, ὅπως ἀποδεικνύει τὸ ὑπὸ τοῦ Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, αὐτόθι δημοσιευόμενον ἔγγραφον 425, περὶ οὗ βλέπε τὸν ἐκδότην αὐτόθι, σελ. 209 καὶ σημ. 4. Βλέπε τὸν αὐτόν, αὐτόθι, σελ. 208 § 4. Διάφορον ὅμως ἔννοιαν ἔχει ἡ λέξις *ἀποκοπὴ* ἐν Σ. ΣΚΟΠΕΤΕΑ, *Ἔγγραφα ἰδιωτικὰ ἐκ Δ. Μάνης τῶν ἐτῶν 1547—1830,* Ἀθῆναι 1950 (Ἀνάτυπον ἐκ τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ Ἀρχείου τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, τεῦχος 3, 1950), ἀρ. XXVI στίχ. 7, τοῦ ἔτους 1733 (δωρεὰ ὑπὸ ὅρον διατροφῆς), ἐφ' ἧς βλέπε σημείωσιν ἐκδότου, σελ. 110 ὑπὸ XXVI, 3. Οἱ *ἀποκοπταὶ* ἐν Τήνῳ ἐκαλοῦντο *ἐκτιμηταί,* ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ Ι. ΒΙΣΒΙΖΗ, ἔνθ' ἀν., ἐγγράφου 621, ἐνῷ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἐν Ὕδρᾳ ἐκαλοῦντο συνήθως *στιμαδόροι*, βλέπε Α. ΛΙΓΝΟΥ, *Ἀρχεῖον τῆς Κοινότητος Ὕδρας*, 2, Πειραιεὺς 1921, σελ. 9 καὶ γενικῶς Ι. ΛΥΚΟΥΡΗ, *Ἡ διοίκησις καὶ δικαιοσύνη τῶν τουρκοκρατουμένων νήσων Αἴγινα, Πόρος, Σπέτσαι, Ὕδρα κλπ.*, Ἀθῆναι 1954, σελ. 190, 270, 305 ἑπ., 318.

Περὶ τῆς σημασίας τῶν ρητρῶν *πουλεῖ καὶ παραδίδει καὶ αἰωνίως ἀποξενώνει* (=*ἀφίσταται* τῶν ἑλληνοαιγυπτιακῶν παπύρων) (στίχ. 1-2)· *καὶ ἀπὸ τὴν σήμερον ἀποξενοῦται αὐτὴ καὶ οἱ κληρονόμαι της, καὶ μένει αὐτὸ τὸ ἐλαιόδενδρον εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ κυριότητα τοῦ ἀγορασθέντος μπάου* (στίχ. 9-11), βλέπε λῆμμα ἐγγράφου **11.** Περὶ δὲ τῆς ρήτρας: *προικίση χαρίση κάμνοντάς το ὡς θέλει καὶ βούλεται ὡς τέλειος οἰκοκύρης* (στίχ. 11-13) λῆμμα ἐγγράφου **6.**

Τὸ παρὸν εἶναι ἰδιωτικὸν ἔγγραφον συνταχθὲν ὑπὸ τοῦ Ζανῆ Ἰωάννου Καμπάνη ὅστις χρησιμεύει καὶ ὡς μάρτυς (στίχ. 19-20). Ὑπογράφουν δὲ αὐτὸ καὶ δύο μάρτυρες (17-18).

1 » *διὰ τοῦ παρόντος πωλητηρίου γράμματος γίνεται δῆλον ὅτι πουλεῖ καὶ*
2 *παραδίδει καὶ αἰωνίως ἀποξενώνει, τὸ φλουρὴ σύζυγος τοῦ μακαρίτου*
3 *Ἰωάν(νου) σοφιανοῦ, τὸ ἐλαιόδεντρον ὁποῦ ἔχει κείμενον εἰς τρεῖς βα-*
4 *λανιές, εἰς τὸν ἄρχον κωνσταντάκη Ἰωάννου μπάου, τὸ ὁποῖον*
5 *εἶναι φυτευμένον μέσα εἰς τὸ πρᾶγμα τῆς εὐγενείας του διὰ γρό-*
6 *σια πενῆντα ἤτοι— γρ 50: κατὰ τὴν ἀποκοπὴν*(1) *τοῦ*
7 *ἀντριᾶ κόχιλα, καὶ Ἰωάν(νου) διαρεμά. καὶ ὁμολογεῖ ἡ ρηθεῖ-*
8 *σα, τὸ φλωρὴ ὅτι ἔλαβεν τὰ αὐτὰ ἄσπρα σῶα καὶ ἀνελλι-*
9 *πῆ, καὶ ἀπὸ τὴν σήμερον ἀποξενοῦται αὐτὴ καὶ οἱ κλη-*
10 *ρονόμοι της, καὶ μένει τὸ αὐτὸ ἐλαιόδενδρον, εἰς τὴν ἐξου-*
11 *σίαν καὶ κυριότητα τοῦ ἀγορασθέντος μπάου, προικίση*
12 *χαρίση, κάμνοντάς το ὡς θέλει καὶ βούλεται ὡς τέλειος*
13 *οἰκοκύρης, καὶ εἰς τὴν περὶ τούτου ἔνδειξιν ἔγινεν τὸ παρὸν*
14 *πωλητήριον γράμμα, καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τῆς εὐγενείας του, ὑπο-*
15 *γεγραμμένον παρὰ ἀξιοπίστων μαρτύρων διὰ ἀσφάλειαν.*
16 *1823: φεβρουαρίου: 28:*
2ᵃ Χ. 17 *ὁ οἰκονόμος μπάος μάρτυς:—*
3ᵑ Χ. 18 *ἀπόστολος μάτζας μάρτυς:*
19 *ζανῆς Ἰωάν(νου) καμπάνης γρσφεὺς*
20 *καὶ μάρτυς*

(1) εἰς τὸ κείμενον: *ἀπὸ κοπήν.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ